

Országos Rendőrfőkapitány

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:.

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Ea.: .

Tel.:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panaszügyében folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf. 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton terjesztette elő a panaszát a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában foglaltak szerint, *-n* óraker * településen, a * város felé vezető úton – a sportpálya bejárata előtt – gyorsajtás miatt igazoltatták a rendőrök. A jogosítványát adta át az intézkedő rendőrnek, mivel nem volt nála más irat. A rendőr a vezetői engedélyt magánál tartotta, mondván nem adhat csekket, helyben kell fizetnie. Ennyi készpénz nem állt a panaszos rendelkezésére, bankkártyával elvi okokból nem rendelkezik. Az intézkedő rendőr kollégájával a panaszos megbeszélte, hogy a panaszos ismerőse eljön érte és a fizetendő bírságról így gondoskodik.

A későbbiekben kb. egy óra múlva, mikor a panaszos indult vissza a rendőrökhöz – akkor már gyalogosan – megállt mellette egy járőrökcsi. Kérdésükre a panaszos elmondta, hogy éppen a rendőrökhöz megy. Néhány perc elteltével egy másik rendőrautó jelent meg, kiszállt belőle az igazoltató rendőr. A panaszos közölte, hogy hozzá ment, amikor megállították. Ismét kérte, hogy a panaszos adjon fényképes igazolványt. Erre a panaszos közölte, hogy már elvette, nem tudja ismét átadni, már nála van. Azt mondta a rendőr, hogy akkor előállítja. Ekkor kijelentette azt is, hogy megbilincseli a panaszost. A panaszos megkérdezte ezután, hogy akkor minek kérdezte, hogy együttműködik-e. Nem válaszolt a rendőr, egy másik kollégája felszólította a panaszost, hogy a zsebében található holmikat pakolja ki, tegye a kezét a kocsira terpeszállásban, mert meg fogja motozni. Így is történt, majd megbilincseltek a panaszost, és bevitték a kapitányságra.

Az előállító helységben várakozott a panaszos körülbelül fél órát, amikor odajött hozzá a rendőr, és kérdezte, hogy teljesen hülyének nézi-e őt. A panaszos nem értette a kérdést. Kérdezte is, hogy mi oka lenne rá és egyáltalán miből gondol ilyet. Ezután otthagya a rendőr a panaszost. Ismét hosszú várakozás után megjelent a rendőr a jegyzőkönyv másodpéldányával és egy csekkel. Kérdezte is a panaszos, hogy nem lehetett volna azonnal ezzel kezdeni. Válasz nélkül elment, majd pár lépés után visszaszólt, ”még találkozunk”.

A panaszos a beadványában arra kérte a választ, hogy jogosan bilincselték-e meg? Megítélése szerint lejáratták ezzel az intézkedéssel, úgy kezelték, mint egy bűnözőt annak ellenére, hogy együttműködő volt és az igazolványa is a rendőröknél volt.

A panaszos a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőri ellenőrzés során nem kapott csekkszelvényt a rendőrtől,
2. az intézkedés során a vezetői engedélye a rendőrnél maradt,
3. az előállítását,
4. a bilincselését,
5. a rendőr kulturálatlan hangnemét.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség megfelelő joggalappal kezdeményezett közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben. A Panasztestület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a „visszatartás” ellenőrzés végrehajtása során, amikor a rendőr nem adta oda a panaszos részére a csekkszelvényt. Sérült továbbá a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, amiért személyazonosító okmányát az intézkedő rendőr nem

szolgáltatta vissza a személyazonosság megállapítását követően. A panaszossal szemben foganatosított igazoltatás és ruházatátvizsgálás nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez, emberi méltóságához és tisztességes eljáráshoz való jogát. A Panasztestület szerint a panaszossal szemben foganatosított bilincselés sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát. A Panasztestület álláspontja szerint a panaszossal szemben foganatosított előállítás sértette a panaszos személyi szabadságát.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pontja ba) alpontja szerint a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

1. a panaszos panaszbeadványa,
2. rendőrségi iratcsomag;
3. jelentések és 5 lapos melléklet,
4. jelentés előállítás végrehajtásáról,
5. igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról,
6. KEK KH lekérdezési adatlap,
7. a Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának szakmai álláspontja, és a hozzá tartozó rendőri jelentések;
8. jegyzőkönyv.

III.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos által előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amelyek a II. részben említett bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat jelentése *-n * és * óra közötti időben a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya visszatartással járó sebességellenőrzést hajtott végre a Rendőr-főkapitányság rendészeti főkapitány-helyettese (jelenleg hatályát vesztt)

Intézkedésének * alpontja alapján, * belterületén a *. számú főútvonal *km+*m szelvényében. A Rendőrkapitányság sebességmérő berendezéssel nem rendelkezik, ezért az ellenőrzésben részt vett a Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalmellenőrző Alosztály két beosztott járőre, akik a sebességméréseket hajtották végre. Az esetlegesen sorra kerülő intézkedéseket a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának két fő beosztottja hajtotta volna végre. A járőrök *-s hívójellel láttak el gépkocsizó járőrszolgálatot.

A bírság helyszínen történő megfizetésének lehetősége a Rendőrkapitányság részéről biztosítva volt 1 fő közalkalmazott személyében, akit a végrehajtással kapcsolatban tájékoztattak, hogy az ellenőrzés ideje alatt készen kell állnia a büntetés-befizetések kezelésére. Mivel korábbi tapasztalatok azt mutatták, hogy nem várható nagyobb számú sebességtúllépés miatt visszatartásra kötelezett gépjárművezető, ezért a közalkalmazott nem került kiszállításra a helyszínre. A sebességmérés helyszíne egyébként kb. 100 méterre található a kapitányság épületétől, gyalogosan is gyorsan megközelíthető.

* órakor az Alosztály beosztottjai sebességtúllépés miatt intézkedés alá vonták a panaszost, míg ez idő alatt az *-s járőrök *-n, a * utcában közlekedési szabálysértés miatt intézkedést foganatosítottak, tehát a panaszost nem látták, vele szemben nem intézkedtek.

A sebességmérés helyszínén megállított és így ellenőrzés alá vont panaszos az intézkedés során csupán egy külföldi honosságú vezetői engedéllyel tudta magát igazolni, és elmondása szerint sem készpénz, sem bankkártya nem volt nála a részére megállapított büntetési összeg kiegyenlítésére. Az általa vezetett * frsz-ú * típusú gépjárműről érdemben nem nyilatkozott, ahhoz tartozó forgalmi engedélyt a helyszínen átadni nem tudott.

A panaszos a sebességtúllépés tényét elismerte. Amikor a rendőrök a bírság összegét közölték vele, úgy nyilatkozott, hogy felhívja egyik ismerősét, hogy menjen érte kocsival, akivel elmegy pénzért a bírság megfizetéséhez. Mielőtt a panaszos elhagyta a helyszínt, az általa vezetett külföldi honosságú * gépkocsit leparkolta a *, * út melletti sportpálya parkolójában, a gépkocsit lezárta, és a kocsi kulcsát magánál tartva távozott.

A panaszos priorálása zajlott a panaszos által átadott német vezetői engedély alapján, amikor a panaszos – ez idő alatt – elhagyta a sebességmérés helyszínét, így az okmányt nem volt mód visszaadni részére, és a visszaadás szándékát sem tudták jelezni számára. Az okmányt mindenképpen vissza szándékozták adni részére, hiszen jogalap nem volt annak elvételére. A vezetői engedélyt a rendőr a Rendőrkapitányságra történő bevonulásáig magánál tartotta, majd azt a közrendvédelmi alosztály vezetőjének átadta, aki azt a panaszosnak később a hatóság épületében visszaadta.

A panaszos a sebességmérés helyszínéről gyalogosan átment az úttest másik oldalán lévő parkolóba és kisvártatva beszállt az oda érkező ismerőse kocsijába, majd elhajtottak.

* órakor a sebességmérés helyszínére visszaérkező *-s járőr páros tudomást szerzett arról, hogy visszatartásra került egy külföldi, aki épp akkor távozott a helyszínről.

Ezt követően, az akkor intézkedés alá volt panaszos a sebességmérés helyszínére nem ment vissza. * óra körüli időben a rendőr telefonon jelentette az alosztályvezetőnek a történeteket, akinek utasítására a szolgálatban levő rendőr. járőrvezető telefonon felhívta a panaszost elszállító és az általa ismert gépjármű vezetőjét, aki kérdésre elmondta, hogy a panaszost kérésének megfelelően * községbe szállította, ahol beült egy * típusú személygépkocsiba, miközben közölte, hogy a rendőrökhöz nem fog visszamenni fizetni, majd a gépjárművel távozott.

A fentiek alapján – mivel a panaszos nem működött együtt, illetve a felmerült információk alapján nem is kívánt az intézkedés helyszínére visszamenni – a közigazgatási eljárás érdemben nem kerülhetett az ellenőrzésben foglalt célok megvalósításával lezárásra. Ezek alapján a panaszos az intézkedés alól kivonta magát, nem tanúsított jogkövető magatartást.

A visszatartásos ellenőrzésre meghatározott idő leteltét követően a járőr útirányának megfelelően járőrszolgálatot látott el, melynek során * órákor * belterületén, az * u. *. szám előtt egy gyanúsán viselkedő, gyalogosan közlekedő személyre lett figyelmes, akit személyazonosságának megállapítása céljából ellenőrzés alá vont. Mivel a személy nem tudta magát semmilyen arcképes igazolvánnyal igazolni, ezért őt a kapitányságra elő kívánták állítani. Vele szemben bilincs került alkalmazásra.

Ezt követően a rendőrökben felmerült a gyanú, hogy nem-e ez a személy az, akit korábban sebességmérés miatt intézkedés alá vonhattak a * járőrei, ezért telefonon felhívták a szolgálatirányító parancsnokot, aki a Forgalmellenőrző Alosztály egyik beosztottjával, időközben a panaszost kereste * belterületén. Mivel a megadott személyleírás illet a járőr által előállítani kívánt személyre, ezért az intézkedés helyszínére érkezve megállapították, hogy a személy valóban a panaszos. Tekintettel arra, hogy ezt megelőzően a panaszossal szemben bilincselésre is sor került a már korábban írt indokok miatt, ezért az előállítás – a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 28. § (5) bekezdésének megfelelően – nem volt elkerülhető. Az intézkedés ideje alatt a panaszos vezetői engedélye nem volt a helyszínen, azt a Rendőrkapitányság épületében, a jelentést készítő rendőr tartotta magánál.

A rendőri intézkedés vizsgálata során fontos megemlíteni az alábbi történéseket is.

A rendőrök az intézkedés helyszínére visszatérve észlelték, hogy a szabálysértés elkövetésekor használt * típusú személygépkocsi – amivel a panaszos a sebességtúllépést elkövette – nincs a helyszínen, hanem annak helyén egy * típusú gépkocsi parkol. Tekintettel arra, hogy mind a két gépjármű a panaszosé volt, így felmerült a gyanú, hogy a panaszos vagy egy általa megbízott személy visszatért a parkolóba * és * óra közötti időben (mikor már rendőrök nem voltak a helyszínen), majd onnan a * típusú gépjárművet hátrahagyva az * személygépkocsival közlekedett tovább. (A rendőrség az * gépkocsit azóta sem találta meg.)

A * típusú gépjármű hatósági jelzésének megtekintésekor felmerült a gyanú, hogy a felhelyezett rendszámablák nem valódiak. A hatósági jelzéseket az alosztályvezető is megtekintette, és a panaszossal a kapitányság épületében közölte, hogy a tulajdonát képező * típusú személygépkocsival kapcsolatban problémák adódtak. A jármű eredetének, adatainak megállapításához szükséges a jármű indítókulcsa, valamint az alvázsámának megtekintése. Ezt követően a panaszossal, valamint a rendőrrel a parkolóban álló járműhöz mentek, ahol a panaszos a kérésnek eleget téve a gépkocsit kinyitotta. A jármű adatai a helyszínen rögzítésre kerültek, illetve a gépkocsi forgalmi engedélyét a panaszos a rendőröknek átadta.

Tekintettel arra, hogy felmerült az egyedi azonosító jellel visszaélés büntette elkövetésének gyanúja, ezért a szolgálatirányító parancsnok * órákor megkeresést intézett a Tevékenység-irányítási Központ felé arra vonatkozóan, hogy a rendszámablák valódiak-e, illetve azok milyen járműre lettek kiadva. Az illetékes rendőri szerv először telefonon tájékoztatta a kapitányságot, hogy a svájci hatóságok közlése szerint a hatósági jelzések nem eredetiek, a svájci járműnyilvántartás alapján azok más típusú járműre kerültek kiadásra, nem * gépjárműre. Válaszukat írásban * órákor küldték meg.

Ezt követően az intézkedést a Rendőrkapitányság nyomozói vették át és a szükséges intézkedéseket továbbiakban a panaszossal szemben ők fogantatosították. Az ügyben a büntetőeljárás indult, a panaszost *-n * és * óra közötti időben tanúként hallgatták ki. Ezt követően szabadon bocsátása megtörtént, a * típusú jármű lefoglalásra került.)

V.

A rendőri intézkedés elleni panaszok vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

1. A rendőri ellenőrzés során a panaszos nem kapott csekket a rendőrtől

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja alapján *„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során*

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy *„A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.*

(2) A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.”

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban: Kktv.) 20. § (7) -10 bekezdése szerint *„közúti forgalomban történő ellenőrzés esetén a járművet - a veszélyes áru, a gyorsan romló élelmiszer és az élő állat szállítmány feltartóztatására vonatkozó előírások megtartásával - a hatósági eljárás lefolytatása során, illetve a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a biztosítási intézkedésekre vonatkozó feltételek szerint vissza lehet tartani. A jármű nem tartható vissza különösen abban az esetben, ha*

a) a bírságfizetésre kötelezett (kötelezettek) székhelye, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye Magyarország területén van és a kötelezett rendelkezik az állami adóhatóság által kiadott adószámmal, illetve adóazonosító jellel, vagy

b) a bírságfizetési kötelezettség teljesítéséért pénzügyi intézmény kezességet, garanciát vállal vagy a kötelezettséget belföldön bejegyzett, adószámmal rendelkező gazdálkodó szervezet átvállalja és ezt a tényt a bírságfizetésre kötelezett az eljárás során hitelt érdemlően igazolja.

(7a) Amennyiben az ellenőrzés megállapítja, hogy az (1) bekezdés c), e) és h) pontjában felsorolt szabályok valamelyikét megszegték és a szabályszegés a közlekedés biztonságára kockázatot jelent, az eljáró hatóság az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény biztosítási intézkedésekre vonatkozóan megállapított feltételei szerint a járművet visszatartja a közlekedésbiztonsági kockázat elhárításáig.

(8) A jármű részére a visszatartás idejére várakozó helyet kell kijelölni és a jármű forgalmi engedélyét - az átvételét igazoló elismervény egyidejű kiállítására és a járművezető részére történő átadása mellett - a visszatartás időtartamára el kell venni. A külföldi hatóság által kiadott forgalmi engedélyt - ha azt a jogosult a visszatartás időtartamának lejáratát követő három napon belül nem veszi át - a kiállító hatósághoz kell megküldeni.

(9) A jármű vezetőjét a külön jogszabályban foglaltak szerint írásban tájékoztatni kell magyar, angol, német vagy orosz nyelven a (4a) bekezdés szerint kiszabott bírságról, illetve a (8) bekezdés szerint kijelölt várakozási helyről valamint annak megközelítési útvonaláról, továbbá a bírságolási eljárás lefolytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről.

(10) A jármű visszatartásából eredő kárért az eljáró hatóság felelősséggel nem tartozik.”

Az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírságolással összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 42/2011. (VIII. 11.) NFM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 7. § (2) bekezdése értelmében, „A kiszabott bírságot vagy a fennálló bírságtartozást a helyszínen - amennyiben annak átvételéhez az eljáró hatóság részéről a feltételek fennállnak - készpénzben vagy bankkártyával is meg lehet fizetni.

(3) bekezdés „Ha a helyszínen a bírságnak készpénzben vagy - amennyiben a technikai feltételek adottak - bankkártyával történő megfizetésére nem került sor, a hatóság eljáró tagja a tájékoztató másodlati példányát a fizetési számlára történő készpénzbefizetésre szolgáló készpénz-átutalási megbízással (a továbbiakban: csekkszelvény) együtt a szabályszegőnek átadja. Az átadott csekkszelvény tartalmazza az ügyazonosítót, a számlatulajdonos nevét, megnevezését, nemzetközi fizetési számlaszámát (IBAN), a nemzetközi banki azonosító (BIC) kódját és a kiszabott bírság összegét.”

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr az intézkedés helyszínén is átadhatta volna neki a csekket, nem kellett volna megvárni, míg előállítják a Rendőrkapitányság épületébe.

A Panasztestület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a visszatartásos ellenőrzés végrehajtása során, amikor a rendőr nem adta oda a panaszos részére a csekkszelvényt.

Megállapítható, hogy megfelelő joggal alkalmazták a rendőrök a panaszossal szemben az ún. visszatartásos ellenőrzést, mivel a panaszos iratai alapján csak svájci lakóhellyel rendelkezett, így a visszatartás alkalmazhatósága alóli kivétel nem vonatkozhatott rá. Megállapítható továbbá, hogy a Kktv. rendelkezései alapján csupán a gépjármű és annak iratainak visszatartására van lehetőség, addig a későbbi időpontig, amíg az intézkedés alá vont a közigazgatási bírságot meg nem fizeti.

A rendőri jelentés szerint a panaszost a rendőr tájékoztatta, hogy gyorshajtást követett el, amely miatt közigazgatási eljárás kezdeményezését követően * forint pénzbírságot szabtak ki és ezt a helyszínen kell megfizetni. A panaszos a szabálysértés tényét elismerte, a rendőr által elmondottakat megértette és tudomásul vette, azonban közölte, hogy a helyszínen nem rendelkezik pénzzel. Megjegyzem a panaszos a panaszbeadványában is jelezte, hogy „ennyi készpénz nem áll rendelkezésemre, bankkártyával elvi okokból nem rendelkezem”.

A rendőr ekkor tájékoztatta a panaszost, hogy ebben az esetben a fizetés teljesítéséig a gépjármű és annak okmánya visszatartásra kerülnek. Amíg az intézkedő rendőr a panaszos és a gépjármű adatait ellenőrizte, illetve az ilyenkor szükséges „Tájékoztató közigazgatási bírságról” nyomtatványt, illetve a csekkszelvényt kitöltötte, addig a panaszos telefonált, majd ezt követően jelezte a rendőrök felé, hogy elmegy pénzt kivenni és az érte érkező gépkocsiba beülve a vezetői engedélyét a rendőröknél hátrahagyva a helyszínről eltávozott. Ennek következtében a rendőröknek esélye sem volt arra, hogy az intézkedés során keletkezett és

kötelezően előírt dokumentációt átadják. A panaszos az akció ideje alatt a rendőri intézkedés helyszínére nem ment vissza. Amennyiben az akció ideje alatt visszatért volna a sebességmérés helyszínére – ahogy ígérte – a bírság megfizetésének lehetősége biztosítva lett volna az arra kijelölt pénzkézeli személy helyszínre történő kiszállásával.

A fentiek alapján a panasz ezen része alaptalan.

2. Az intézkedés során a vezetői engedély a rendőrnél maradt

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján „*A rendőr a feladata ellátása során*

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A Kktv. 20. § (8) bekezdése (ld. V. fejezet 1. pont. 8. oldal)

A panaszos sérelmezte, hogy a gyalogos közlekedése közben vele szemben foganatosított rendőri intézkedés során azért állították elő, mert nem volt nála személyazonosságát igazoló okmány. Annak ellenére intézkedtek vele a rendőrök, hogy a korábbi intézkedés során az intézkedő rendőrtől nem kapta vissza a vezetői engedélyt.

A Panasztestület megállapítása szerint sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, amiért személyazonosító okmányát az intézkedő rendőr nem szolgáltatta vissza a személyazonosság megállapítását követően.

A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a sebességmérés helyszínén a panaszos csak egy német vezetői engedéllyel tudta magát igazolni, melyet a rendőr priorálás miatt elkért a panaszostól, aki az ellenőrzés ideje alatt hagyta el a helyszínt – ismerős segítségével a szükséges összeggel történő visszatérés szándékával –, így nem volt mód az okmányt visszaadni részére. A visszaadás szándékát sem tudták jelezni részére, mint ahogy azt sem, hogy az intézkedő rendőr azt bármi okból kifolyólag magánál tartaná. Az okmány a kapitányság épületében került a panaszosnak visszaadásra.

A fentiek alapján a panasz alaptalan.

3. Az előállítás

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján „*A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,*

aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;”

A Szolgálati Szabályzat 28. § (5) bekezdés alapján „*Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene büncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.*”

A panaszos elmondása szerint az igazoltatás helyszínén megjelent az a rendőr, aki a korábbi közlekedésrendészeti intézkedést foganatosította vele szemben, és aki magánál tartotta a panaszos okmányát.

A Panasztestület álláspontja szerint a panaszossal szemben foganatosított előállítás sértette a panaszos személyi szabadságát.

A rendőrök elmondása egybehangzó a panaszoséval a tekintetben, hogy az igazoltatás helyszínén a panaszos személyazonossága a helyszínre később kiérkező rendőr elmondása alapján nyert megállapítást, ugyanakkor a korábban priorálás érdekében átvett német vezetői engedély nem az igazoltatás helyszínére megjelent megyei állományú járőrnél, hanem a kapitányság épületében írásos tevékenységet folytató kollégájánál volt.

Megállapítható tehát, hogy miután a gyorsrajtást észlelő és azt követően a panaszossal szemben intézkedő rendőr a helyszínre érkezett és a panaszos személyében felismerte azt a svájci állampolgárt, akivel korábban intézkedett, főszabály szerint nem lett volna helye Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerinti előállításnak.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben kényszerítő eszközt, bilincselést alkalmaztak, ezért az intézkedő rendőrök nem állhattak el az előállítástól.

A fentiek okán a panasz alaptalan.

4. A bilincselés

Az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján „*A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására, ”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja értelmében „*A bilincselés módjai:*

b) kezek előre vagy hátra bilincselése, ”

A panaszos a panaszbeadványában megkérdőjelezte azt, hogy a rendőr jogosan bilincselte-e meg, hiszen együttműködő volt. Megítélése szerint ezzel az intézkedéssel a rendőrök lejáratták azok előtt, akik esetleg látták az intézkedést.

A Panasztestület álláspontja szerint a panaszossal szemben fogatosított bilincselés sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

A Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat jelentése és a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály vezetőjének jelentése szerint a panaszos az őt igazoltatni szándékozó rendőröknek nem tudta magát fényképes igazolvánnyal igazolni, ezért a Rendőrkapitányságra elő kívánták állítani. A panaszossal szemben a „flegma, lekezelő, illetve értetlenkedő magatartása”, továbbá meglehetősen erős testalkata miatt alkalmaztak bilincset a rendőrök. A két rendőr úgy ítélte meg a helyzetet, hogy saját biztonságuk és az előállítás sikeres végrehajtása érdekében szükséges és indokolt a bilincs alkalmazása a kezek hátra helyzetben történő bilincselésével. Erre a panaszost előzetesen figyelmeztették.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínén a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegben”. Számtalan példa mutatja már, hogy a rendőr olykor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhessek be.

A fentiek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.

5. A rendőr kulturálatlan hangneme

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 04-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárnak, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárnak közös nyilatkozata (továbbiakban: Etikai Kódex) 1. pontjának második része alapján *„Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.”*

Az 5. pont szerint: *„A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”*

A 7. pont utolsó mondata szerint: *„Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”*

A panaszos elmondása szerint a rendőrök a Rendőrkapitányság épületében, több esetben, agresszív, fenyegető kijelentéseket tettek irányába, pl. „még találkozunk”, amelyet sérelmezett.

A Panasztestület a panaszos ezen sérelmét nem vizsgálta.

Az Alosztály jelentése szerint a Rendőrkapitányságon a járőrök által már előállított ügyféllel minden érintett rendőr beszélt, hiszen pl. a kiállított közigazgatási bírságot tartalmazó tájékoztató és a befizető csekk itt került a panaszos részére átadásra.

A Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály jelentése szerint az intézkedésben résztvevő rendőrök kulturálatlan intézkedtek. Erőteljesebb hangnemre vagy olyan bánásmódra, amely a panaszosban nemtetszést váltott volna ki, részükről nem történt, de nem is volt szükség, mivel a panaszos erre nem adott okot az intézkedés során.

A panasz a fentiek szerint alaptalan.

V.

A Panasztestület az állásfoglalása elkészítése során az igazoltatás és ruházatátvizsgálás jogszerűségét is megvizsgálta.

Tekintettel arra, hogy a panaszos ezt a kérdéskört nem sérelmezte, a beadványában csupán tényként állapította meg, ezért azt érdemben nem vizsgáltam, ugyanis a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy *„A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”*

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint *„(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.”*

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) és (7) bekezdés, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés a) és c) pontjai és (2) bekezdés, 178. § i) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (7) bekezdés, 50. §.
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (2) bekezdés, 92. § (1) bekezdés, 13. § (1) bekezdés, 44. § (1) bekezdés b) pontja, 29. § (1) bekezdés, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 48. § b) és c) pontjai,
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1) és (2) bekezdései, 28. § (5) bekezdés, 41. § (4) bekezdés b) pontja, 2. § (1) bekezdés.
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. § (7)-(10) bekezdés.
- az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírsággal összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 42/2011. (VIII. 11.) NFM rendelet 7. § (2) és (3) bekezdés.
- Etikai Kódex 1., 5. és 7. pontja.

Budapest, 2015. október 26.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**